

**FIȘA DISCIPLINEI**  
(licență)

**1. Date despre program**

|                                   |  |
|-----------------------------------|--|
| Instituția de învățământ superior | Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava  |
| Facultatea                        | Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării  |
| Departamentul                     | Departamentul de Limba și Literatura Română și Științele Comunicării   |
| Domeniul de studii                | Limbă și literatură  |
| Ciclul de studii                  | Licență  |
| Programul de studii/calificarea   | Limba și literatura română - O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniolă, italiană)<br>O limbă și literatură modernă (engleză, ucraineană) – Limba și literatura română<br>Conversie – Limba și literatura română |

**2. Date despre disciplină**

|                                    |   |           |   |                   |    |
|------------------------------------|---|-----------|---|-------------------|----|
| Denumirea disciplinei              | <b>RETORICĂ</b>   |           |   |                   |    |
| Titularul activităților de curs    | Lector univ. dr. Monica TIMOFTE   |           |   |                   |    |
| Titularul activităților aplicative | Lector univ. dr. Monica TIMOFTE   |           |   |                   |    |
| Anul de studiu                     | III   | Semestrul | 5 | Tipul de evaluare | C  |
| Regimul disciplinei                | Categorია formativă a disciplinei<br>DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară |           |   |                   | DC |
|                                    | Categorია de opționalitate a disciplinei:<br>DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă                        |           |   |                   | DO |

**3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)**

|  |    |      |    |         |    |                                |   |         |   |
|--|----|------|----|---------|----|--------------------------------|---|---------|---|
| I a) Număr de ore pe săptămână                           | 3  | Curs | 1  | Seminar | 2  | Laborator/<br>lucrări practice | - | Proiect | - |
| I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ | 42 | Curs | 14 | Seminar | 28 | Laborator/<br>lucrări practice | - | Proiect | - |

|  |     |
|--|-----|
| II Distribuția fondului de timp pe semestru:   | Ore |
| II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    | 22  |
| II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren | 20  |
| II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          | 14  |
| II d) Tutoriat   | -   |
| III Examinări  | 2   |
| IV Alte activități: -  |     |

|  |     |
|--|-----|
| Total ore studiu individual II (a+b+c+d) | 56  |
| Total ore pe semestru (I+II+III+IV)      | 100 |
| Numărul de credite                       | 4   |

**4. Precondiții (acolo unde este cazul)**

|            |                          |
|------------|--------------------------|
| Curriculum | <input type="checkbox"/> |
| Competențe | <input type="checkbox"/> |

**5. Condiții (acolo unde este cazul)**

|                        |  |   |
|------------------------|--|---|
| Desfășurare a cursului | ● acces la internet + mijloace tehnice corespunzătoare |   |
| Desfășurare aplicații  | Seminar  | ● Sală de curs dotată cu laptop și videoproiector |

**6. Competențe specifice acumulate**

|                         |   |
|-------------------------|---|
| Competențe profesionale | CP1 Identificarea și utilizarea limbajului, metodologiilor și cunoștințelor de specialitate aferente disciplinei retoricii și a științelor limbii circumscrise lingvisticii generale;<br>CP4 Descrierea sintetică a evoluției retoricii ca disciplină și analiza utilității strategiilor retorice în sincronie. |
| Competențe transversale | CT1 Rezolvarea în mod realist - cu argumentare atât teoretică, cât și practică - a unor situații profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora;   |

|  |   |
|--|---|
|  | CT2 Relaționarea în echipă, comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice contextului retoric;<br>CT3 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipa multidisciplinară cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice. |
|--|---|

### 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                   |   |
|-----------------------------------|---|
| Obiectivul general al disciplinei | <ul style="list-style-type: none"> <li>Asimilarea conceptelor specifice câmpului de investigație și a metalimbajului corespunzător (CP1, CP4, CT1);</li> </ul>                                  |
| Obiective specifice               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Însușirea de către studenți a competenței de construcție a discursurilor (CT1, CT2, CT3);</li> </ul>   |
|                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Dobândirea de către studenți a strategiilor de gestionare a discursului în vederea realizării unei comunicări eficiente; (CP4, CT1, CT2, CT3)</li> </ul> |
|                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Familiarizarea studenților cu realizarea și interpretarea discursurilor adaptate diverselor stiluri funcționale (CT2, CT3);</li> </ul>                   |

### 8. Conținuturi

| Curs  | Nr. Ore | Metode de predare  | Observații   |
|---|---------|--|--|
| 1-2. Conceptul de retorică. Istoric și revalorificare conceptuală a disciplinei în sec. XXI (retorica uzului) (CP1, CP4)  | 4       | - prezentarea modului de organizarea cursului și a criteriilor de evaluare;<br>- problematizare;<br>- prelegere interactivă; | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: note de curs, texte, materiale audio-vizuale |
| 3. Retorica conținutului (cristalizarea ideii,intenția de comunicare) (CP1, CP4)  | 2       | - prelegere interactivă;<br>- problematizare;  |  |
| 4-5. Retorica formei (principii de structurare a discursului) (CP1, CT1)  | 4       | - conversația euristică;<br>- analiză de text.   |  |
| 6-7. Retorica formei (prezentarea discursului, pregătirea oratorului) (CT1, CP2, CT3)   | 4       |  |  |
| Bibliografie  |         |  |  |
| ADAM, Jean-Michel; BONHOMME, Marc, <i>Argumentarea publicitară</i> , Institutul European, Iași, 2005 ANDERSON, Chris, TED TALKS. <i>Ghidul oficial TED pentru vorbit în public</i> , București, Publica, 2016 ARISTOTEL, <i>Poetica</i> . Studiu introductiv, traducere și comentarii de D. M. Pippidi, Editura Academiei, București, 1965 ARISTOTEL, <i>Retorica</i> . Ediție bilingvă. Traducere, studiu introductiv și index de Maria-Cristina Andrieș. Note și comentarii de Ștefan-Sebastian Maftai, Editura IRI, București, 2004 COȘERIU, Eugen, <i>Teze despre tema “Limba și poezie”</i> , în vol. <i>Omul și limbajul său</i> , Editura Universității „Al. I.Cuza”, Iași, 2009 CVASNÎI CĂTĂNESCU, Maria, <i>Elemente de retorică românească</i> , Editura ALL, București, 2001 CVASNÎI CĂTĂNESCU, Maria, <i>Retorică publicistică</i> . De la paratekst la text, Editura Universității, București, 2006 DOLEZEL, Lubomir, <i>Poetica occidentală</i> , Univers, București, 1998 FÎNARU, Dorel, <i>Ars poetica eminesciană</i> , Editura Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Suceava, 2006 FÎNARU, Dorel, <i>Dicționar de retorică poetică</i> , vol. I. <i>Figuri izotopice formale</i> , Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca,2020 FÎNARU, Dorel, <i>Lingvistica textului ca hermeneutică a sensului</i> , în “Limbaje și comunicare”, vol. X-1, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, p. 182-185 FONTANIER, Pierre, <i>Figurile limbajului</i> . Traducere de Antonia Constantinescu, Editura Univers, București, 1977 GOLEMAN, Daniel, 2018, <i>Inteligența emoțională</i> , Ediția a IV-a, revizuită, București, Curtea Veche Publishing GRUPUL μ, <i>Retorica poeziei</i> . Lectură lineară, lectură tabulară. Traducere și prefață de Marina Mureșanu Ionescu,Editura Univers, București, 1997 LO CASCIO, Vincenzo, <i>Gramatica argumentării</i> . Strategii și structuri. Traducere de Doina Condrea-Dere și Alina-Gabriela Sauciuc, Meteora Press, București, 2002 REBOUL, Olivier, <i>Introduction à la rhétorique</i> . Théorie et pratique, PUF, Paris, 1991 ROVENȚA-FRUMUȘANI, Daniela, <i>Argumentarea</i> . Modele și strategii, Editura ALL, București, 2000 SASU, Aurel, <i>Retorica – preliminarii la o istorie a conceptului</i> , în rev. „Cercetări de lingvistică”, XVIII, nr. 2, 1973, p. 313-320 SĂVULESCU, Silvia, 2001, <i>Retorică și teoria argumentării</i> , Editura comunicare.ro, București SĂLĂVĂSTRU, C., <i>Teoria și practica argumentării</i> , Iași, Editura Polirom, 2003 SĂLĂVĂSTRU, Constantin, <i>Mic tratat de oratorie</i> , Editura Universității «Al. I. Cuza», Iași, 2006 TIUTIUCĂ, Dumitru, <i>Retorica și teoria argumentării</i> , Editura Pro Universitaria-Danubius, București-Galați, 2010 ȚICLEA, Alexandru, <i>Retorica</i> . Ed. a 3-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2010 |         |  |  |
| Bibliografie minimală   |         |  |  |
| GRUPUL μ, <i>Retorica poeziei</i> . Lectură lineară, lectură tabulară. Traducere și prefață de Marina Mureșanu Ionescu, Editura Univers, București, 1997  |         |  |  |

| Aplicații (Seminar/laborator/ lucrări practice/proiect)   | Nr. ore | Metode de predare  | Observații   |
|---|---------|--|--|
| 1. Seminar organizatoric. Introducere în clasificarea figurilor   | 2       |  |  |
| 2. Figuri retorice și stilistice. Clasificări (CP1,CP4)   | 4       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretare de texte</li> <li>- observație, analiză;</li> <li>- conversații;</li> <li>- dezbateri;</li> <li>- proiecte pe echipe.</li> </ul> | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: texte. |
| 3. Discurs retoric în context specializat. Aplicații (stilul funcțional beletristic) (CP1, CP4. CT1)                      | 6       |  |  |
| 4. Discurs retoric în context profesional. Aplicații (stilul funcțional științific – varianta orală) (CP1, CT1, CT2, CT3) | 6       |  | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: texte. |
| 5. Discurs retoric în context profesional. Aplicații (stilul juridico-administrativ) (CP1, CT1, CT2, CT3)                 | 2       |  | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: texte. |
| 6. Discurs retoric în context profesional. Aplicații (stilul funcțional publicistic/ jurnalistic) (CP1, CT1, CT2, CT3)    | 4       |  | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: texte. |
| 7. Discurs retoric în context profesional. Aplicații (stilul funcțional religios) (CP1, CT1, CT2, CT3)                    | 4       |  | Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei: texte. |

#### Bibliografie

ADAM, Jean-Michel; BONHOMME, Marc, *Argumentarea publicitară*, Institutul European, Iași, 2005 ANDERSON, Chris, TED TALKS. *Ghidul oficial TED pentru vorbit în public*, București, Publica, 2016 ARISTOTEL, *Poetica*. Studiu introductiv, traducere și comentarii de D. M. Pippidi, Editura Academiei, București, 1965  
ARISTOTEL, *Retorica*. Ediție bilingvă. Traducere, studiu introductiv și index de Maria-Cristina Andrieș. Note și comentarii de Ștefan-Sebastian Maștei, Editura IRI, București, 2004  
COȘERIU, Eugen, *Teze despre tema "Limba și poezie"*, în vol. *Omul și limbajul său*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2009  
CVASNÎ CĂTĂNESCU, Maria, *Elemente de retorică românească*, Editura ALL, București, 2001  
CVASNÎ CĂTĂNESCU, Maria, *Retorică publicistică*. De la paratect la text, Editura Universității, București, 2006  
DOLEZEL, Lubomir, *Poetica occidentală*, Univers, București, 1998  
FÎNARU, Dorel, *Ars poetica eminesciană*, Editura Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Suceava, 2006 FÎNARU, Dorel, *Dicționar de retorică poetică*, vol. I. *Figuri izotopice formale*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2020  
FÎNARU, Dorel, *Lingvistica textului ca hermeneutică a sensului*, în „Limba și comunicare”, vol. X-1, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009, p. 182-185  
FONTANIER, Pierre, *Figurile limbajului*. Traducere de Antonia Constantinescu, Editura Univers, București, 1977  
GOLEMAN, Daniel, 2018, *Inteligența emoțională*, Ediția a IV-a, revizuită, București, Curtea Veche Publishing GRUPUL μ, *Retorica poeziei*. Lectură lineară, lectură tabulară. Traducere și prefață de Marina Mureșanu Ionescu, Editura Univers, București, 1997  
LO CASCIO, Vincenzo, *Gramatica argumentării*. Strategii și structuri. Traducere de Doina Condrea-Dere și Alina-Gabriela Sauciuc, Meteora Press, București, 2002  
REBOUL, Olivier, *Introduction à la rhétorique*. Théorie et pratique, PUF, Paris, 1991  
ROVENȚA-FRUMUȘANI, Daniela, *Argumentarea*. Modele și strategii, Editura ALL, București, 2000  
SASU, Aurel, *Retorica – preliminarii la o istorie a conceptului*, în rev. „Cercetări de lingvistică”, XVIII, nr. 2, 1973, p. 313-320  
SĂVULESCU, Silvia, 2001, *Retorică și teoria argumentării*, Editura comunicare.ro, București  
SĂLĂVĂSTRU, C., *Teoria și practica argumentării*, Iași, Editura Polirom, 2003 SĂLĂVĂSTRU, Constantin, *Mic tratat de oratorie*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2006  
TIUTIUCA, Dumitru, *Retorica și teoria argumentării*, Editura Pro Universitaria-Danubius, București-Galați, 2010  
ȚICLEA, Alexandru, *Retorica*. Ed. a 3-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2010

|  |
|--|
| Bibliografie minimală  |
| GRUPUL μ, <i>Retorica poeziei</i> . Lectură lineară, lectură tabulară. Traducere și prefață de Marina Mureșanu Ionescu, Editura Univers, București, 1997<br>TIUTIUCA, Dumitru, <i>Retorica și teoria argumentării</i> , Editura Pro Universitaria-Danubius, București-Galați, 2010 |

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținuturile disciplinei sînt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programele de studii ale universităților din țările europene. Ele corespund competențelor specificate în planurile de învățămînt ale FLSC (și, implicit, din RNCIS). Însușirea acestor conținuturi este fundamentală pentru formarea specialiștilor în domeniul restrîns al limbii române și în domeniul extins al lingvisticii și filologiei, indiferent care ar fi domeniul de activitate pe care și l-ar alege. Nu în ultimul rînd, studierea acestei discipline îi asigură studentului baza pentru exprimarea corectă în limba maternă, dar și pentru studierea altor limbi moderne.

**10. Evaluare**

| Tip activitate   | Criterii de evaluare   | Metode de evaluare   | Pondere din nota finală |
|--|--|--|-------------------------|
| Curs   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- atitudinea pozitivă față de studiul/ analiza/ cercetarea unor chestiuni legate de temele abordate la curs/seminar. (CT 1, CT 2);</li> <li>- participarea la examenul scris (CT 1);</li> <li>- criteriile generale de evaluare (corectitudinea cunoștințelor, coerența logică, fluența în exprimare, forța de argumentare) (CP 2);</li> <li>- Criterii specifice disciplinei (CP 1, CP 2, CP 3);</li> <li>- Demonstrarea capacității de documentare, prin identificarea și utilizarea onestă a unor resurse recente. (CT 1)</li> </ul> | Examen scris, urmat de verificarea orală a gradului de îndeplinire a cerințelor din lucrarea scrisă  | 50%                     |
| Seminar  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- atitudinea pozitivă și participarea activă la seminar (CT 1, CT 2);</li> <li>- criteriile generale de evaluare (corectitudinea cunoștințelor, coerența logică, fluența în exprimare, forța de argumentare) (CP 2);</li> <li>- criterii specifice disciplinei (CP 1, CP 2, CP 3);</li> <li>- demonstrarea capacității de documentare, prin identificarea și utilizarea onestă a unor resurse recente. (CT 1);</li> <li>- respectarea termenelor, printr-o colaborare eficientă cu colegii (CT 2)</li> </ul>                            | Evaluarea pe parcurs: <ul style="list-style-type: none"> <li>- observația sistematică;</li> <li>- participarea activă la seminarii;</li> <li>- verificarea prin teme pentru cei care nu pot fi prezenți la cel puțin 50% din aplicații.</li> </ul> | 50%                     |
| 10.1.Standard minim de performanță evaluare la curs<br>- însușirea principalelor noțiuni, idei și teorii din domeniul Retoricii;<br>- parcurgerea unei bibliografii minime (cel puțin o carte din cele indicate).<br><br>10.2.Standard minim e performanță evaluare la activitatea aplicativă<br>- însușirea terminologiei de bază și a principalelor noțiuni, idei, teorii retorice;<br>- parcurgerea unei bibliografii minime (cel puțin o carte din cele indicate). |  |  |                         |

|                  |                               |                                    |
|------------------|-------------------------------|------------------------------------|
| Data completării | Semnătura titularului de curs | Semnătura titularului de aplicație |
| 18.09.2023       |                               |                                    |

|               |                                      |
|---------------|--------------------------------------|
| Data avizării | Semnătura responsabilului de program |
| 21.09.2023    |                                      |

|                              |                                       |
|------------------------------|---------------------------------------|
| Data avizării în departament | Semnătura directorului de departament |
| 22.09.2023                   |                                       |

|  |                     |
|--|---------------------|
| Data aprobării în Consiliul facultății | Semnătura decanului |
| 22.09.2023                             |                     |